Súd:	Okresný súd Trnava
Spisová značka:	8C/21/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	2114202009
Dátum vydania rozhodnutia:	24. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Bibiana Ťažiarová
ECLI:	ECLI:SK:OSTT:2015:2114202009.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava samosudkyňou JUDr. Bibiánou Ťažiarovou v právnej veci v právnej veci žalobcov: 1. N. D., rodená T., narodená XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/X, R., 2. Q. D., narodený X.XX.XXXX, bytom Vl. L. XX, R., 3. Z. D., narodený XX.X.XXXX, bytom R. X, R., všetci zastúpení: Mgr. Ľudovít Paulovič, advokát, M. Rázusa 9, Lučenec, proti žalovaným: 1. R. S., narodený XX.X.XXXX, bytom H. XX, R., zastúpený: JUDr. Ľubica Janušková, advokátka Trhová 4, Trnava, 2. KOOPERATÍVA poisťovňa, a.s. Štefanovičova 4, Bratislava, ICO: 00 585 441, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný v rade 1 a žalovaný v rade 2 sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni v rade 1/ sumu 10.000,- eur a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný v rade 1 a žalovaný v rade 2 sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v rade 2/ sumu 7.500,- eur a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaný v rade 1 a žalovaný v rade 2 sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v rade 3/ sumu 7.500,- eur a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Vo zvyšnej časti súd návrhy žalobcov v rade 1 až v rade 3 z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia sa návrhom doručeným súdu dňa 27. 1. 2014 domáhali voči žalovaným vade 1 a v rade 2 zaplatiť každému zo žalobcov spoločne a nerozdielne sumu 20 000 eur a náhradu trov konania.

Žalobcovia svoj nárok odôvodnili tým, že dňa 11. 3. 2012 o 10.55 hod. žalovaný v rade 1 riadil osobné motorové vozidlo Citroën Xsara EČ: R., v pravom jazdnom pruhu smerom na obec Bučany tým spôsobom, že sa plne nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho dostal šmyk, prešiel za pravú krajnicu, kde narazil do zvodidiel, od ktorých bolo vozidlo odhodené do protismerového jazdného pruhu, kde došlo k nárazu s vozidlom Škoda Favorit EČ: R., ktoré viedol B. D., ktorý utrpel rozsiahle zranenia, ktorým podľahol. Žalovaný v rade 1 bol za tento skutok právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 5T/34/2013 zo dňa 24. 5. 2013. Následkom trestného činu žalovaného v rade 1 bola bezprostredná a náhla smrť manžela žalobkyne v rade 1 a otca žalobcov v rade 2 a v rade 3. V dôsledku náhlej smrti najbližšej soby sa žalobcom navždy zmenil život. Žalobcovia citlivo vnímajú traumatizujúci dôsledok konania žalovaného v rade 1 na ich rodinnom živote, keď s nebohým mali nadštandardný vzťah. Jeho smrť prišla neočakávane a absolútne nepredvídateľne. Žalobkyňa uzavrela s nebohým manželstvo dňa 5. 11. 1965. Manžel jej bol oporou po celý život a jeho strata ju obzvlášť ťažko zasiahla. Od dopravnej nehody je vo veľmi zlom psychickom stave. Rodinné vzťahu žalobcov s nebohým bol bezproblémové. Žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je v prípade tak intenzívneho zásahu do ich osobnostných práv, postačujúca. Neodstrániteľnosť a trvalosť

následku, spočívajúceho v úmrtí blízkej osoby, preto podľa názoru žalobcov opodstatňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalovaný v rade 1 ako vodič motorového vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, je osobou, ktorá priamo svojím konaním zasiahla do osobnostných práv žalobcov a zodpovedá tak za spôsobenú nemajetkovú ujmu podľa § 16 Občianskeho zákonníka. Motorové vozidlo bolo zmluvne poistené u žalovaného v rade 2 poistnou zmluvou č. 6562747226. Poškodení žalobcovia majú podľa § 15 zákona o PZP právo domáhať sa náhrady škody priamo aj voči žalovanému v rade 2. Nemajetková ujma je predmetom povinného zmluvného poistenia a jeho rozsah ustanovuje § 4 ods. 2 zákona o PZP.

Žalovaný v rade 1 sa písomne vyjadril, že s návrhom nesúhlasí. Dopravnú nehodu zavinil a prijal za konanie v celom rozsahu trestnoprávnu zodpovednosť. Svoje konanie úprimne oľutoval. Bol absolútne neskúsený vodič, vodičské oprávnenie dostal dva mesiace pred nehodou. Nestotožňuje sa s nemajetkovou ujmou 20 000 eur pre každého žalobcu. Je nemajetný, toho času bez príjmu. Za prečin usmrtenia B. D. bol uznaný za vinného a bol mu uložený trest. Poškodená N. D. si v trestnom konaní uplatnila nárok na náhradu škody, ktorú jej uhradila poisťovňa zo zákonnej poistky vozidla. Ak súd dospeje k záveru, že žalobcovia spĺňajú podmienky aj na priznanie nemajetkovej ujmy, stotožňuje sa s tým, že táto je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a navrhuje uložiť povinnosť priamo žalovanému v rade 2 vzhľadom na osobné pomery žalovaného v rade 1. Žalovaný v rade 2 neporušil právo žalobcov na ochranu ich osobnosti, nakoľko neporušil ustanovenia § 11 a 13 Občianskeho zákonníka. Neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi jeho konaním, resp. nekonaním, nakoľko žalovaný v rade 2 sa na priebehu udalosti nijako nepodieľal na okolnostiach, ktoré nastali u žalobcov v ich súkromnom živote. Ako nepôvodca zásahu tiež nie je nositeľom žiadnej povinnosti podľa § 13 OZ. Povinnou osobou je len tá osoba, ktorá neoprávnený zásah vyvolala.

Žalovaný v rade 2 uviedol, že v prípade nemajetkovej ujmy žalovaný v rade 2 nie je pasívne legitimovaný. V zmysle Dohovoru o práve použiteľnom na dopravné nehody (uverejnený ako vyhláška č. 130/1976 Zb.), rozhodným právom sú vnútroštátne predpisy štátu, na území ktorého došlo k nehode. Európsky súdny dvor vyslovil svoje stanovisko a rozhodnutie v rámci veci p. Haasovej C-22/12, na ktoré sa vzťahuje rozhodné právo - právo Českej republiky, ktoré odlišne od slovenského práva upravuje odškodnenie pre pozostalých v prípade usmrtenia. Uvedené rozhodnutie nie je možné aplikovať v tomto konaní, nakoľko slovenská právna úprava pod nemajetkovou ujmou nerozumie pojem škoda. Náhrada nemajetkovej ujmy nespadá pod rozsah poistenia upravený v § 4 zákona č. 381/2001 Z. z., a preto žalobcovia nemajú nárok vymáhať ju od žalovaného v rade 2. K úmrtiu B. D. došlo vo veku 72 rokov. Smrť je nevyhnutnou súčasťou života. Je samozrejmé, že najťažšie zvládajú úmrtie manželka zomrelej osoby, príp. osoby, ktoré bývali so zomrelou osobou v spoločnej domácnosti, nakoľko spoločne prežívali svoje radosti i starosti a navzájom si pomáhali. Žalobkyňa v rade 1 bola účastníčkou dopravnej nehody. V súvislosti s poškodením jej zdravia jej bolo odškodňované sťaženie spoločenského uplatnenia položka 255 posttraumatická stresová porucha s úzkostnými rysmi (ťažká fáza) 600 bodov sumou 9660 eur. Žalovaný v rade 2 si uvedomuje, že ide o odlišný nárok ako je uplatnený v tomto konaní, avšak ku skutočnosti, že vyplatené SSU súvisí práve so psychickým stavom žalobkyne a jej ťažkým vyrovnávaním sa so smrťou manžela, uvedené odškodnenie je dostatočné. Nárok žalobcov v rade 2 a v rade 3 nie je preukázaný, už v čase dopravnej nehody pravdepodobne nebývali v spoločnej domácnosti s otcom.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, svedov, oboznámením sa obsahom spisu najmä návrhom zo dňa 22.1.2014, sobášnym listom, vyjadrením žalovaného v rade 1 zo dňa 6.3.2014, vyjadrením žalovaného v rade 2 zo dňa 7.3.2014, oznámením o poistnom plnení zo dňa 28.11.2013, lekárskym posudkom SSÚ na č.l. 29, oznámením ÚPSVaR Trnava zo dňa 23.12.2014 a zo dňa 29.12.2014, spisom 5T/34/2013 (rozsudkom 5T/34/2013-296 zo dňa 24.5.2013, znaleckým posudkom č. 4/2012 a č. 9/2012, znaleckým posudkom č. 28/2012, znaleckým úkonom č. 52/2012, znaleckým posudkom č. 369/2012), s obsahom celého spisového materiálu a zistil nasledovný skutkový stav.

Právny zástupca žalobcov uviedol, že sa domáhajú zaplatenia žalovanej sumy titulom nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 a nasl. OZ. Žalovaný v rade 1, žalovaný v rade 2 sú pasívne legitimovaní. Žalovaný v rade 1 bol poistený na povinné zmluvné poistenie u žalovaného v rade 2. Žalobcovia majú za to, že sa jedná o nezvratný zásah, o pretrhnutie citových väzieb v súvislosti s nebohým B. D. a tento zásah predstavuje zásah do rodinného a súkromného života. Akákoľvek iná forma náhrady nie je postačujúca. Výšku

žalovanej sumy žalobcovia odvodzujú zo závažnosti a nezvratnosti zásahu, znemožnenie rozvíjania citových väzieb, okolnosťami prípadu ako aj okolnosťami za akých rodina fungovala.

Žalobkyňa v rade 1 uviedla, že stratu manžela nemôže zniesť, stále sa s tým nevie zmieriť, plače, stále ho hľadá. S manželom žili 46 rokov, manželstvo bolo harmonické. S manželom boli stále spolu 24 hodín denne a jeden bez druhého nikam nešli. Pracovali na jednom pracovisku do dôchodku. Obaja synovia bývajú blízko, v podstate každý deň boli s nimi v kontakte. S manželom chodievali na chalupu, kde mali záhradku. Pred tým bola zdravá, nebrala žiadne lieky. V súčasnosti chodím psychiatričke, berie lieky. Okrem toho má problémy s nohou, s chrbticou. Toho času žije v domácnosti sama. Na dve noci chodí ku nej vnuk, ktorého vodí do školy. S. S. sa jej nedošiel ani ospravedlniť, neprejavil súcit. Obidvaja synovia s rodinami trávili sviatky u nich, chodievali k nim na meniny, narodeniny. S manželom každý rok chodievali na dovolenky k moru, na dôchodku chodievali na záhradku. Manžel bol v dobrom fyzickom stave, robil v záhrade. Od smrti manžela na chalupu ani na záhradu nedokázala ísť. V dedičskom konaní to dala synovi Q. ktorý to predal. Jej rodina je v súčasnosti pre ňu veľkou oporou, starajú sa o ňu. Bolesť je stále rovnaká. Finančne to zatiaľ zvláda, keď potrebuje, tak jej finančne pomôžu synovia. Poberám dôchodok starobný + vdovský vo výške 550,- eur mesačne. Bola účastníčkou dopravnej nehody a v ten deň išli na záhradku. Počas jazdy jej manžel spieval, na auto, ktoré išlo oproti povedal „ čo to vyvádza“. Pamätá si iba náraz. Žalovaný v rade 1 vyšiel z auta a kričal zabijú ma, skríkol: “Preboha žijete, zabijú ma, zabijú ma“. V trestnom konaní si neuplatnila nemajetkovú ujmu voči žalovanému v rade 1. Vzťah oboch synov k manželovi bol veľmi dobrý. Poisťovňa je vyplatila nejaké peniaze za pomník, šatstvo, bolestné, trvalé následky a náklady na pohreb, nevie koľko. Na pohrebe manžela nebola z dôvodu zdravotných problémov, dva týždne ležala na JISKe.

Žalobca v rade 2 uviedol, že život sa mu otočil o 180 stupňov, v tom čase mal jeho syn 5 rokov. Vozieval ho večer k starým rodičom, u ktorých prespal a ráno ho vodili do škôlky. Asi v roku 1992 odišiel z domácnosti rodičov a osamostatnil sa. S otcom mali nadpriemerný vzťah, rozumeli si aj ľudsky. Celé sviatky prakticky trávili u rodičov, chodievali k nim na oslavy, tiež rodičia chodili k nim. Rodičom pomáhal pri náročnejších fyzických prácach na chalupe. Rok a pol po smrti otca, sa o mamu museli starať. Je zamestnaný, má príjem asi 700,- až 800,- eur v čistom. Myslí, že otec mohol ešte 20 rokov fungovať.

Žalobca v rade 3 uviedol, že po nehode sa všetko zmenilo. Dovtedy im rodičia pomáhali. Teraz s bratom pomáhajú mame, aby to prekonala. Po svadbe ešte rok a pol spolu s manželkou žili u rodičov. Asi v polovici roku 1994 sa osamostatnili. S otcom mal veľmi dobrý vzťah, do doby ako otec išiel do dôchodku, pracovali v jednom podniku. Rodina držala vždy pokope. Rodičia žili spolu dobre, nikdy nepočul, že by sa hádali. Chodievali na chalupu, žili harmonicky. V rodine boli vždy dobré vzťahy. Teraz chodí k mame v podstate každý deň.
Je zamestnaný s priemerným príjmom 700,- eur mesačne. Pomoc lekára v podstate vyhľadal hneď potom ako to stalo, obvodná lekárka mu predpísala lieky. Vybavoval pohreb a mame musel klamať ohľadom otca. Odvtedy má však zvýšený krvný tlak a berie na to lieky.

Právna zástupkyňa žalovaného v rade 1 uviedla, že návrh navrhuje zamietnuť. Namieta nedostatok pasívnej legitimácie. Nebolo preukázané porušenie práva na ochranu osobnosti žalobcov v zmysle § 11 OZ, dôvodnosť výšky žalovaných súm. Zo strany žalovaného v rade 2 bola žalobkyni v rade 1 zaplatená suma 9.660,- eur na základe lekárskeho posudku Z.. G. ako posttraumatická stresová porucha za 600 bodov, s tým, že určité zadosťučinenie za psychickú ujmu už poskytnuté bolo a túto skutočnosť ako aj výšku navrhujeme zohľadniť v prípade rozhodovania o nároku. Žalobcovia v rade 2 a v rade 3 nepreukázali dôvodnosť ich požiadavky, keď obaja boli dospelí s vlastnými rodinami a neboli odkázaní na výživu od otca. Citové uspokojenie žalobcov bolo už realizované za života ich otca. Stotožňujeme sa s argumentáciou žalobcov, že nemajetková ujma ako určitá forma náhrada škody je krytá poistením zodpovednosti za škodu. Žalovaný je odkázaný na výživu rodičov, je nezamestnaný, má snahu sa zamestnať a pracovať. V prípade určenia jeho povinnosti uvedené navrhujeme zohľadniť a zohľadniť aj skutočnosť, že žalovaný ako vodič bol neskúsený, k nehode došlo z dôvodu šmyku.

Žalovaný v rade 1 uviedol, že je mu veľmi ľúto, čo sa stalo a určite nechcel nič takéto spôsobiť, tento čin ľutuje. Potom ako sa stala dopravná nehoda nebol v kontakte so žalobcami, nemal na to svedomie za nimi ísť. Nestretol sa s nimi, nerozprával, neposlal list. V roku 2014 skončil strednú odbornú školu, od tej doby je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, má príležitostné brigády. V domácnosti žije s rodičmi, ktorí ho živia. Vtedy ráno spolu s priateľkou išli na ryby, vodičský preukaz mal asi mesiac a pol.

Pri ceste späť cítil, že s autom nie je niečo v poriadku, hneď nato dostal šmyk, ucítil náraz. Vystúpil z auta, pozrel, či je priateľka v poriadku, hneď utekal k druhému autu a snažil sa zistiť aká je situácia, pomôcť zraneným ako sa najviac dalo. Dobehli tam hasiči z Transpetrolu, potom la rýchla záchranná služba, on bol vtedy v šoku. Bol otrasený a bál sa čo je s tými ľuďmi. Doma mu mama oznámila, že vodič zomrel. Vtedy sa zrútil, musela prísť záchranná služba. Dlho sa z toho nevedel spamätať. Pol roka nikam nechodil, vôbec sa s nikým nestretával.

Žalovaný v rade 2 uviedol, že návrh navrhuje zamietnuť. Žalovaný v rade 2 nie je pasívne legitimovaný. Ani rozhodnutie Európskeho súdneho dvora, neumožňuje aby prípadná nemajetková ujma bola hradená z povinného zmluvného poistenia s odkazom na § 4 ods. 2 PZP. Nároky titulu nemajetkovej ujmy sa nekryjú s nárokmi na náhradu škody. Žalovaný v rade 2 sa nebráni plneniu oprávnených nárokov zo strany žalobcov, keď titulom povinne zmluvného poistenia boli už žalobcom vyplatené náklady na pohreb a iné vecné náklady ako aj škoda na zdraví žalobkyne v rade 1 ako účastníčke dopravnej nehody. Žalobkyňa v rade 1 ako účastníčka dopravnej nehody získala značné odškodné. Žalobca v rade 2 mal v čase nehody 42 rokov a žalobca v rade 3 mal 46 rokov a so zosnulým otcom nežili v spoločnej domácnosti, neboli na neho finančne odkázaní a každý z nich mal už svoju vlastnú rodinu. Žalovaný v rade 1 dopravnú nehodu nespôsobil úmyselne a dostatočným zadosťučineným pre žalobcov by už mala byť jeho samotná ľútosť nad následkami predmetnej dopravnej nehody.

Svedkyňa A. D. uviedla, že vzťah otca s jej manželom bol vzťah ako otca so synom, pomáhali im so synom. Ak niečo potrebovali mohli za nimi ísť. Bývajú na jednom sídlisku, manžel sa u rodičov denno-denne zastavil, stretávali sa na sviatky a pri rodinných oslavách. Svokra so svokrom boli v podstate ako dvojičky, jeden bez druhého by nikam nešli, boli stále spolu. Svokra sa fyzicky dala dokopy, ale psychicky zatiaľ má problémy, zle sa vyrovnáva so samotou, keďže boli toľké roky spolu a teraz je sama. Svokra bola energická, rezká žena a teraz je zadumaná akoby bola mimo. Po nehode sa predala záhrada, na ktorú so svokrom chodila. Stratila záujem, povedala, že tam už nikdy nepôjde, teraz je v podstate stále na byte. Jej manžel a švagor boli vychovaní tak, aby si navzájom pomáhali medi sebou ale aj rodičom. Je prirodzené, že jej manžela to zasiahlo, bolo to náhle, stres sa uňho prejavil aj na zdraví, mal nasadené lieky na vysoký krvný tlak.

Svedkyňa O. D. uviedla, že jej manžel mal s otcom výborný vzťah, rozumeli si, nemali medzi sebou žiadne problémy. Chodievali spolu na dovolenky, jeho rodičia im finančne pomáhali. Po svadbe niekoľko mesiacom bývali u svokrovcov. Vzťah svokra so svokrou fungoval, stále boli spolu, trávili spolu čas doma a predtým aj v práci. Vzťah švagra s otcom bol dobrý. Po nehode jej manžel stále chodí za mamou, aj spoločne ju navštevujú a trávia sviatky. Manžel je od nehody smutný kvôli otcovi. Svokra je smutná, nešťastná, trápi ju to. Pred nehodou nemala svokra zdravotné problémy. Po nehode chodila k psychiatričke, teraz chodí po lieky. Pred nehodou sme sa stretávali na spoločných oslavách, deň narodení , sviatkov, chodievali sme na chalupu. Manžel bral po nehode lieky na nervy, ale v súčasnosti ich neberie.

Svedok G. D. uviedol, že jeho nebol konfliktný typ. S manželkou mal dobrý vzťah, predtým spolu pracovali, ale trávili spolu čas a potom keď boli na dôchodku, chodievali na chalupu, boli tam od jari do jesene. Na chalupu za nimi chodievali synovia ale aj ostatná rodina. Navštevovali ich tam každý deň. Synovia chodievali bratovi pomáhať na chalupu, vzťah medzi nimi fungoval, rešpektovali sa. Na chalupe sa stretávala celá rodina. Brat sa nikdy na synov nesťažoval. Nebol nikdy svedkov, že by sa brat hádal so ženou alebo so synmi. Po nehode, keď sa stretol so švagrinou, ostala skormútená, išlo jej do plaču. Aj keď telefonuje s jeho manželkou, skôr plače ako rozpráva, ostala sama po toľkých rokoch. Sťažovala sa na bolesti, ktoré má po nehode. V kontakte so synovcami som bol ešte v dobe keď boli mladší, chodili do školy.

Svedkyňa R. T. uviedla, že s rodinou žalobcom sa stretávala, pravidelne sa navštevovali. Vzťahy v rodine D. boli veľmi dobré. Žalobkyňa mala k manželovi veľmi dobrý vzťah. Nikdy nebola svedkom, že by sa hádali. Po tragédii jej žalobkyňa povedala, že to ťažko berie, znáša to veľmi ťažko. Žalobkyňa vôbec nerozpráva o tom ako žije, ako funguje. Pán D. bol veľmi dobrý človek, starostlivý manžel.

Svedkyňa A. Z. uviedla, že manželov D. vnímala ako manželov, ktorí všade spolu chodili, mali k sebe pekný vzťah. O žiadnych konfliktoch v rodine nevie. Aj otec so synmi mali veľmi dobrý vzťah. O situácii

v rodine po smrti pána D. vie od mamy. Keď synovia sa o mamu starajú. Paani D. stratu manžela znáša ťažko.

Podľa ustanovenia § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

Podľa ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa ustanovenia § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Podľa ustanovenia § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

Podľa ustanovenia § 440 Občianskeho zákonníka kto zodpovedá za škodu spôsobenú zavinením iného, má proti nemu postih.

Podľa ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.
Podľa ustanovenia § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Podľa ustanovenia § 444 Občianskeho zákonníka pri škode na zdraví sa jednorazove odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

Podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Generálna klauzula ochrany osobnosti obsiahnutá v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka bola prispôsobená Listine základných práv a slobôd zákonom č. 509/1991 Zb. účinným od 1. januára 1992, odkedy až do súčasnosti toto ustanovenie znie tak, že fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Účinnosťou tohto zákona bola pod ochranu osobnosti zahrnutá aj ochrana súkromia, ktorá zahŕňa právo na nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších. Jednou z hodnôt osobnosti každej fyzickej osoby ako celku, ktorej rešpektovanie musí občianske právo voči subjektom v rovnakom postavení zabezpečovať, je právo na súkromie. Obsah práva na súkromie, je nutné určovať so zreteľom na ústavné predpisy a ustanovenia medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách uvedených v článku 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v ktorých má pozitívna zákonná úprava práva občana na súkromie svoj prirodzeno-právny zdroj. Súčasťou súkromného života je nepochybne tiež rodinný život zahrňujúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými a rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahrňovať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby tak bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie, ods. 2 pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ods. 3 výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

V prípade neoprávneného zásahu do týchto práv majú dotknuté osoby nárok v zmysle § 13 Obč. zákonníka v prvom rade domáhať sa zdržania neoprávnených zásahov, ďalej odstránenia následkov neoprávneného zásahu a poskytnutia primeraného zadosťučinenia. Návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené

so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Satisfakcia prichádza do úvahy v prvom rade v podobe morálnej, napr. ospravedlnenie. Nárok na priznanie finančnej satisfakcie - náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prichádza do úvahy len vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca. Pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vždy vychádzať - a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu. Určenie výšky zadosťučinenia v peniazoch sa preto v zmysle § 136 O.s.p. stáva predmetom voľného uváženia súdu. Súd pritom musí vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu a opierať sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská.
Podľa ustanovenia § 15 Občianskeho zákonníka po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať práva na ochranu osobnosti manželovi a deťom a ak ich niet, jej rodičom.
Pojmovými znakmi subjektívnych osobnostných práv sú absolútna povaha, imateriálny charakter, všeobecnosť a výlučnosť, zásadná neprevoditeľnosť, časová neobmedzenosť a nepremlčateľnosť. Pôsobia voči neobmedzenému, resp. neurčitému okruhu ostatných subjektov práva, ich predmetom sú výlučne nemajetkové hodnoty (osobnosť), patria každej fyzickej osobe „a priori“, (sú prejavom ľudskej osobnosti vo vzťahu k ostatným subjektom, t.j. či fyzickým alebo právnickým osobám) s rovnakým právnym postavením, výlučné oprávnenie nakladať počas celého života v medziach určených právnym poriadkom s jednotlivými stránkami svojej osobnosti patrí fyzickej osobe, nemožno ich scudzovať, deliť od ich nositeľa, upínajú sa na fyzickú osobu po dobu jej fyzickej existencie v spoločnosti (sú časovo neobmedzené počas života fyzickej osoby) sú nezdediteľné (netvoria predmet dedičstva), sú nepremlčateľné, rovnako aj neprekludovateľné a nemožno ich postihovať exekúciou. Na rozdiel od nich majetkové práva možno oddeliť od ich subjektov, prevádzať (scudzovať) ich, podliehajú exekúcii, premlčaniu a preklúzii. Špecifickosť subjektívnych osobnostných práv spočíva v ich predmete, ktorým je priamo osobnosť človeka, fyzickej osoby v jej celistvosti. Právo na ochranu osobnosti (subjektívne rýdzo osobné, resp. osobnostné právo) Občiansky zákonník upravuje ako jednotné právo (doslovné znenie „fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti“). V dôsledku toho je treba jednotlivé práva, ktoré v tomto jednotnom rámci vznikajú, chápať ako práva čiastkové, líšiace sa navzájom vzťahom k rôznym hodnotám, stránkam osobnosti, avšak vychádzajúcim z osobnosti tvoriacej fyzickú a mravnú jednotu. Ako základné hodnoty osobnosti každej fyzickej osoby uvádza Občiansky zákonník v § 11 výslovne život, zdravie, občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, ako aj súkromie, meno a prejavy osobnej povahy.
Podľa ustanovenia článku 8 odseku l Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd, publikovaného pod č. 209/1992 Zb., každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie. Z ustanovenia článku 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach publikovaného pod č 120/1976 Zb. vyplýva, že nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, rodiny, domova alebo korešpondencie a každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.
Právo na súkromie v rôznych poňatiach môže zahŕňať tak ochranu rodinného života, súkromie obydlia, listové tajomstvo, ako aj ochranu cti, povesť človeka, či ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním údajov o osobe. V ústavnej rovine je zakotvené v článku 16 Ústavy Slovenskej republiky - nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená, obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom; článku 19 ods. 1 - každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života, ods. 2 - každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe; v článku čl. 21 garantujúcom nedotknuteľnosť obydlia; v článku 22 zaručujúcom ochranu listového tajomstva, tajomstva dopravovaných správ a iných písomností a ochranu osobných údajov.
Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku zo 16. decembra 1992 vo veci Niemetz proti Nemecku uviedol, že „...nepovažuje za možné alebo potrebné pokúsiť sa o vyčerpávajúcu definíciu pojmu „súkromný život“. Mohlo by však byť príliš reštriktívne limitovať tento pojem „výsostným okruhom“, v ktorom môže jednotlivec žiť svoj vlastný osobný život, ako sa rozhodne, a úplne z tohto okruhu vylúčiť vonkajší svet neobsiahnutý v tomto okruhu. Rešpektovanie súkromného života musí tiež obsahovať do určitej miery právo zakladať a rozvíjať vzťahy s ostatnými ľuďmi.“
Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 21. júna 1988 vo veci Berrhab proti Holandsku konštatoval : „Z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8, vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa „rodinnému životu“, dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú.“ Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách.

Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou.
Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Ktoré z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávny konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, a to manžela a deti, a ak ich niet, o rodičov.
Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. (o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu 11. 3. 2012), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve, ods. 2 poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku, ods. 3 poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom 6b) uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky, dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradiť týmto subjektom, ods. 4 poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak, ods. 5 ak ide o škodu spôsobenú prevádzkou tuzemského motorového vozidla na území iného členského štátu, poškodenému sa poskytne poistné plnenie v rozsahu poistenia zodpovednosti podľa právnych predpisov členského štátu, na ktorého území bola škoda spôsobená, ak sa podľa tohto zákona alebo na základe poistnej zmluvy neposkytuje poistné plnenie v širšom rozsahu.

Podľa ustanovenia § 2 písm. e) zákona č. 381/2001 Z. z. v znení k 11. 3. 2012 poisťovateľom poisťovňa, poisťovňa z iného členského štátu alebo zahraničná poisťovňa, ktorá je oprávnená vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky na základe osobitného predpisu, e) poistníkom ten, kto uzavrel s poisťovateľom zmluvu o poistení zodpovednosti (ďalej len "poistná zmluva"), f) poisteným ten, na koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti, g) poškodeným ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona, h) škodovou udalosťou skutočnosť, ktorá môže byť dôvodom vzniku práv poškodeného na plnenie poisťovateľa alebo kancelárie, i) poistnou udalosťou vznik povinnosti poisťovateľa alebo kancelárie nahradiť vzniknutú škodu, j) prevádzkovateľom motorového vozidla fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá má právnu alebo faktickú možnosť disponovať s motorovým vozidlom.

Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 z. č. 381/2001 Z. z., v znení účinnom ku dňu 11. 3. 2012, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

Citované ustanovenie zaviedlo s účinnosťou od 01.01.2002 všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby, preto v prípade škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla si poškodený môže vybrať, či nárok na náhradu škody uplatní voči škodcovi (poistenému) alebo voči poisťovateľovi alebo voči obidvom súčasne (solidárne).

Podľa ustanovenia § 822 Občianskeho zákonníka z poistenia zodpovednosti za škody má poistený právo, aby v prípade poistnej udalosti poistiteľ za neho nahradil podľa poistných podmienok škodu, za ktorú poistený zodpovedá.

Podľa ustanovenia § 823 Občianskeho zákonníka náhradu platí poistiteľ poškodenému; poškodený však právo na plnenie proti poistiteľovi nemá, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

Podľa ustanovenia § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. v znení k 11. 3. 2012 vodič je povinný rýchlosť jazdy prispôsobiť najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Vodič smie jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad, ods. 4 vodič smie v obci jazdiť rýchlosťou najviac 50 km.h-1, a ak ide po diaľnici v obci alebo po rýchlostnej ceste v obci, najviac 90 km.h-1.

Podľa ustanovenia § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná [§ 109 ods. 1 písm. b)]. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania; 14) súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovom konaní.

Ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka obsahuje generálnu klauzulu ochrany osobnosti. V rámci jednotného práva na ochranu osobnosti existujú jednotlivé čiastkové práva, ktoré zabezpečujú občianskoprávnu ochranu jednotlivých typických hodnôt (stránok) osobnosti fyzickej osoby. Ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka podáva exemplárny výpočet jednotlivých stránok osobnosti človeka. Ako typické zákon uvádza najmä právo na ochranu života, zdravia a tela zahrnujúce oblasť medicíny a biomedicíny, právo na občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, ako aj právo na ochranu mena. Do tohto rámca patrí tiež právo na súkromie fyzickej osoby, teda právo na jej nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších, vrátane rešpektovania rodinného života, prejavov osobnej povahy - ako sú písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a zvukové záznamy. Patrí sem tiež ochrana vnútornej intímnej sféry osobnosti človeka.

Špecifickosť osobnostných práv spočíva v ich predmete (objekte), ktorým je osobnosť človeka. Ochrana osobnosti prislúcha každej fyzickej osobe bez ohľadu na pôvod, rasu, národnosť, sociálne postavenie atď. Predmetom ochrany je osobnosť človeka vo svojej celistvosti ako nehmotný statok, ktorý patrí vždy konkrétnej fyzickej osobe. Toto právo je nescudziteľné, neprevoditeľné, časovo neobmedzené a nepremlčateľné. Za určitých podmienok môžu právo na ochranu osobnosti uplatňovať po smrti fyzickej osoby len jej najbližší príbuzní.

Právo na ochranu osobnosti je absolútnym právom fyzickej osoby, ktoré pôsobí proti všetkým (erga omes), t. j. proti ostatným fyzickým osobám, právnickým osobám, ako aj proti štátu. Jeho obsahom je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý by bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo porušenie práv, ktoré sú príkladom uvedené v § 11 Občianskeho zákonníka, nevyžaduje sa vyvolanie následkov, stačí zásah, ktorý je spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených práv. Ochranu osobnosti zákon zabezpečuje v plnom rozsahu aj vtedy, ak sú napadnuté len jednotlivé zložky osobnosti fyzickej osoby (napr. fyzická integrita, občianska česť, meno, podoba človeka, prejavy osobnej povahy a pod.). V občianskom práve platí zásada, že ohrozenie, resp. porušenie čo i len jednej stránky osobnosti človeka je ohrozením, resp. porušením jeho osobnosti ako celku. Nároky, ktoré môže ohrozená alebo poškodená fyzická osoba uplatňovať, sú uvedené v § 13 Občianskeho zákonníka. Okrem nich sa fyzická osoba môže domáhať aj náhrady škody, ktorá bola neoprávneným zásahom do jej osobnosti spôsobená. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade,

ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Jednotlivé prostriedky na ochranu osobnosti sú relatívne samostatné. Je možné ich použiť jednotlivo alebo kumulovane, taktiež v závislosti od intenzity protiprávneho zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby. Zákon výslovne pripúšťa možnosť podania návrhu na upustenie od neoprávnených zásahov (negatórna žaloba), výslovne prípustný je aj návrh na odstránenie následkov už uskutočnených zásahov (reštitučná žaloba) a návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba), ktorá nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho, imateriálneho pôsobenia, so satisfakčnou povahou, najčastejšie vo forme ospravedlnenia. V prípade, ak by sa nezdalo morálne zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká predovšetkým vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sú: existencia ujmy, porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon, príčinná súvislosť medzi touto ujmou a protiprávnym konaním.

Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že B. D. zomrel dňa 11. 3. 2012. Uznesením ČVS:ORP-1145/1-OVK-TT-20123 zo dňa 14. 1. 2013 bolo voči žalovanému v rade 1 vznesené obvinenie za prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona v súvislosti s dopravnej nehodou zo dňa 11. 3. 2012. Žalobkyňa v rade 1 ako poškodená si do zápisnice o výsluchu poškodeného dňa 13. 2. 2013 uplatnila náhradu škody vo výške 13 416,65 eur (bolestné 8535,90 eur + vecná škody 4880,75 eur). Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 5T/34/2013-296 zo dňa 24. 5. 2013 (právoplatné dňa 24. 5. 2013) bol žalovaný v rade 1 (R. S.) uznaný vinným, že dňa 11. 3. 2012 v čase o 10.50 hod. na ceste v úseku medzi obcami Bučany a Trakovice viedol osobné motorové vozidlo zn. Citroën Xsara, EČ R., v pravom jazdnom pruhu smerom na obec Bučany tým spôsobom, že sa plne nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, v dôsledku čoho dostal s vozidlom šmyk, prešiel za pravú krajnicu, kde narazil do zvodidiel, od ktorých bolo vozidlo Citroën Xsara odhodené do protismerového jadzného pruhu, kde došlo k nárazu s oproti jazdiacim vozidlom zn. Škoda Favorit, EČ: R. ktoré viedol vodič B. D., pričom po náraze ostalo vozidlo obvineného stáť v strede cesty a vozidlo zn. Škoda Favorit odhodilo mimo pravú krajnicu vozovky do priekopy v smere jeho jazdy s tým, že pri dopravnej nehode prišlo k zraneniu M. V., spolujazdkyne obvineného, N. D., spolujazdkyne vo vozidle Citroën Xsara, utrpela polytramu, zlomeninu zubu 2. krčného stavca, otras mozgu, zlomeninu hrudnej kosti, zlomeninu 1-8 rebra vľavo, pomliaždenie hlavy v čelovej oblasti vľavo, pomliaždenie kolena vpravo, pomliaždenie predkolenia vľavo vyžadujúce si liečbu spojenú s práceneschopnosťou v trvaní 12 týždňov, a B. D. utrpel rozsiahle sériové zlomeniny rebier s trhlinami pohrudnice, zakrvácanie do pohrudnicovej dutiny, pomliaždenie krčnej miechy v oblasti 1. a 2. krčného stavca, pričom tento vzniknutým zraneniam podľahol, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti, uloženej mu podľa zákona, inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, inému z nedbanlivosti ublížil na zdraví tým, že porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona, za to sa odsudzuje na trest odňatia slobody v trvaní 2 roky. Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona súd obvinenému určuje skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov a podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona súd obvinenému ukladá trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo akéhokoľvek druhu v trvaní 6 rokov. Poškodení, okrem iného žalobkyňa v rade 1 (N. D.) boli so svojimi nárokmi na náhradu škody odkázaní na občianske súdne konanie. Znaleckým posudkom č. 04/2012, 09/2012 Z.. Z.. B. T., S.., Z.. H. Z. S.., bolo zistené, že smrť B. D. je v príčinnej súvislosti so zraneniami, ktoré utrpel pri dopravnej nehode dňa 11. 3. 2012 a bezprostrednou príčinou smrti bol úrazovo-krvácavý šok pri poraneniach viacerých oblastí tela. Z chorobných zmien zistili celkové skôrnatenie tepien, najmä tepien srdca a ischemické zmeny srdcového svalu, ktoré sa mohli spolupodieľať na nástupe a urýchlení smrti menovaného v rámci šokového stavu, ktorý nastal v príčinnej súvislosti s poraneniami. Znaleckým posudkom č. 28/2012 Z.. B. E., S.. bolo zistené žalobkyni v rade 1 znalec určil bolestné - obodovanie vzniknutých zranení pri dopravnej nehode na 555 bodov (á 15,38

eur za bod - spolu 8535,90 eur). Zranenia sa zhojili bez trvalých následkov. Predpokladaným trvalým následkom je porucha staticko-dynamickej funkcie krčnej chrbtice s možným obmedzením hybnosti krčnej chrbtice. Presný rozsah a charakter trvalých následkov bude možné určiť po ustálení zdravotného stavu, prípadne po roku od úrazu. Znaleckým posudkom č. 58/2012 P.. Z. E. bola zistené, pri kontrole stavu brzdovej sústavy, prednej nápravy a riadenia a zadnej nápravy vozidla Citroën Xsara, EČ - XXX AK znalec nezistil náhlu závadu technického charakteru, ktorá by mala za následok vznik dopravnej nehody. Znaleckým posudkom č. 369/2012 P.. S. Q. bolo zistené, že na základe posúdenia techniky jazdy jednotlivých vodičov jedna technická príčina dopravnej nehody a to nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Citroën Xsara. Jazdu vodiča je možné hodnotiť ako nesprávnu z dôvodu prekročenia rýchlosti dovolenej v úseku dopravnej nehody a hlasne nesprávnej techniky riadenia vozidla, pri ktorej uviedol vozidlo do nestabilného stavu, čoho následkom bol náraz do zvodidiel na pravej strane cesty a následný prejazd do protismeru. Nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Citroën Xsara bola tým prvkom, ktorý vyvolal kolíznu situáciu. Zároveň pre rýchlosť dovolenú v mieste dopravnej nehody 90 km/h vodič vozidla Citroën Xsara vytvoril vodičovi vozidla Škoda Favorit prekážku z technického hľadiska náhlu. Techniku jazdy vodiča vozidla Škoda Favorit vo vzťahu k možnému začatiu reakcie na rozpoznateľný prejazd do protismerového jazdného pruhu vozidla Citroën Xsara nie je možné hodnotiť ako nesprávnu. Rýchlosť vozidla Citroën Xsara a najpravdepodobnejšie jej náhla zmena boli v príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody. Rýchlosť vozidla Škoda Favorit nebola v príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody, pričom nebolo možné preukázať prekročenie dovolenej rýchlosti 90km/h v úseku dopravnej nehody. Žalobkyňa v rade 1 B. D. uzavreli manželstvo dňa 5. 11. 1965. Žalobkyni v rade 1 bolo poukázané poistné plnenie vo výške 9660 eur ako sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle lekárskeho posudku o sťažení spoločenského uplatnenia za 600 bodov (posttraumatická stresová porucha s úzkostnými stavmi). Poistnou zmluvou č. 6562747226 zo dňa 24. 3. 2011 uzavrel žalovaný v rade 2 s P.. Z. S. poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla - skupina vozidla B2b, zelená metalíza, rok výroby 1998, so začiatkom poistenia 25. 3. 2011 na neurčito. Žalovaný v rade 1 je od 20. 8. 2014 vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Žalobkyňa je dlhodobo sledovaná v psychiatrickej starostlivosti pre depresívnu symptomatiku, stavy úzkosti po prekonanej psychotraume/ autohavária, sú je predpísané lieky.

Predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v predmetnom prípade sú: existencia ujmy (spočívajúca v poškodení duševného zdravia žalobcov), porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon (spočívajúci v konaní tretej osoby zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobcov), príčinná súvislosť medzi touto ujmou a protiprávnym konaním.

Na základe zisteného skutkového stavu a citovaných zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že v dôsledku tejto dopravnej nehody spôsobenej žalovaným 1 došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcov tak, že bola narušená celistvosť ich rodiny a bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, keď ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné. V danom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov chráneného § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je i rodinný život, kedy z objektívneho pohľadu je strata jedného z členov tohto spoločenstva celkom neodčiniteľnou ujmou, ktorá dopadá na zostávajúcich členov rodiny, takže primeraným zadosťučinením v danom prípade je i náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom, ide o najbližších príbuzných, manžela, deti, rodičov (porovnaj napr. rozsudok NS ČR zo dňa 28.02.2005 sp. zn. 30 Cdo 1678/2004, ako aj rozhodnutia NS SR sp. zn. 5 Cdo 265/2009 a 1 Cdo 77/2009, 3 Cdo 228/2012). V danej veci v dôsledku tragickej smrti manžela žalobkyne v rade 1 a zároveň otca žalobcov

v rade 2 a v rade 3 následkom dopravnej nehody došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate milovanej manžela, čím je žalobkyňa v rade 1 do budúcna ochudobnená o rodinný život a táto spočíva aj v citovej strate, keď žalobkyňa v rade 1 smrťou manžela stratila jeho lásku a radosť s ním prežívanú. Zároveň utrpela citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku zo smrti milovanej osoby. Žalobkyni v rade 1 sa smrťou manžela zmenil celý život, pretože s manželom žili v šťastnom a spokojnom manželstve, vychovali spoločne dve deti, manžel pracoval na záhrade, staral sa o chalupu. Žalobkyňa v rade 1 má zhoršený zdravotný stav, je plačlivá. Ťažko znáša útrapy života bez manžela. S manželom trávili všetok čas na dôchodku, bez nejakých zásadných povinností, spoločne sa pomáhali so starostlivosťou o vnuka, čo však nehoda prekazila, keď aj pred dôchodkom pracovali na jednom pracovisku. Zároveň žalobcovia v rade 2 a v rade 3 utrpeli tak ako žalobkyňa v rade 1 následkom dopravnej nehody stratu milovaného otca, čím sú do budúcna ochudobnení o rodinný život a táto strata spočíva aj v citovej stránke, keď navždy stratili otca a pocit, že sú aj naďalej dieťaťom, ktorému je ich otec vždy na blízku a oporou v prípade potreby. Žalovaný 1 svojim protiprávnym konaním spočívajúcim v nerešpektovaní zákona o pozemných komunikáciách zasiahol do osobnostných práv žalobcov, a to do ich práva na súkromný a rodinný život. Ide o tak závažný zásah do práva na ochranu ich osobnosti, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúca, preto sú dané predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Je nepochybné, že ujmu, ktorá žalobcom vznikla, by na ich mieste každá iná osoba považovala za ujmu objektívne závažnú.

V danom prípade má súd za to, že nie je potrebné preukazovať, že došlo k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti žalobcov v spoločnosti, pretože to nie je obligatórnou podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri zásahu do práva na ochranu osobnosti, spočívajúcom v narušení súkromného a rodinného života. Pričom svedeckými výpoveďami mal súd v konaní preukázané, že vzťahy medzi žalobcami a nebohým B. D. boli funkčné a fungovali. Tak žalobkyňa ako aj žalobcovia mali k nebohému vrúcny vzťah a jeho stratu ťažko znášajú aj s odstupom času. Jediným predpokladom je, že primerané zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 je nepostačujúce, následok spočívajúci v znížení vážnosti osoby v spoločnosti je v § 13 ods. 2 uvedený len príkladmo a nevzťahuje sa na zásahy do súkromného alebo rodinného života fyzickej osoby. Neoprávnený zásah do práva na súkromie totiž nemusí vždy vyvolať zníženie vážnosti alebo dôstojnosti dotknutej fyzickej osoby v spoločnosti. Porušenie práva na súkromie treba odlišovať od prípadov neoprávnených zásahov do práva na česť, dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri neoprávnenom zásahu do súkromného a rodinného života je existencia závažnej ujmy, teda takej, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za značnú. V danom prípade došlo protiprávnym konaním žalovaného 1 k nezvratnému a závažnému následku spočívajúcemu v smrti manžela žalobkyne v rade 1, keď táto prišla o možnosť zachovávať s ním sociálne a citové väzby, utrpela i citovú traumu. Citová, morálna a sociálna ujma žalobkyne v rade 1 bola v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného 1. Uvedené platí aj v prípade žalobcov v rade 2 a v rade 3, keď možnosť zachovať s otcom sociálne a citové väzby bola narušená a utrpená ich citová trauma bola v priamej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného v rade 1. Žalovaný 1 svojim protiprávnym konaním spočívajúcim v nerešpektovaní zákona o pozemných komunikáciách zasiahol do osobnostných práv žalobcov, a to do ich práva na súkromný a rodinný život. Ide o tak závažný zásah do práva na ochranu ich osobnosti, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúca, preto sú dané predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Žalobcovia žiadali od žalovaných každý titulom nemajetkovej osobnostnej ujmy sumu po 20 000,- eur. Táto suma sa však súdu javila ako zjavne neprimerane vysoká.

Určenie výšky peňažnej náhrady v prípade splnenia podmienok § 13 ods. 2 OZ, je predmetom voľnej úvahy súdu. Súd pri svojom rozhodovaní o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 13 ods. 3 OZ, t. j. jednak zo závažnosti vzniknutej ujmy a jednak z okolností, za ktorých došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti. Pri určení peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal u každého žalobcu predovšetkým na nenapraviteľný následok vzniknutý v dôsledku smrteľného zranenia manžela žalobkyne v rade 1 a zároveň otca žalobcov pri dopravnej nehode a dôsledky, ktoré táto tragická nehoda u nich vyvolala. Zohľadnil aj to, že išlo o nedbanlivostný trestný čin žalovaného v rade 1. V konaní nebolo preukázané a uvedené nebolo ani nikým tvrdené, spoluzavinenie B. D. na predmetnej dopravnej nehode. Súd dospel k záveru, že v danom prípade je primeranou výška nemajetkovej ujmy v sume 10 000 eur v prípade žalobkyne v rade v rade 1, ktorá

podľa názoru súdu zohľadňuje neodstrániteľný následok v podobe smrti manžela žalobkyne v rade 1 a dôsledky, ktoré táto strata u žalobkyne v rade 1 vyvolala. Následkom protiprávneho konania žalovaného 1 došlo v danom prípade k nenávratnej deštrukcii možnosti rozvoja medziľudských väzieb medzi žalobkyňou v rade 1 a jej manželom a tým k intenzívnemu zásahu do osobnostných práv žalobkyne v rade 1, práva na jej súkromie a rodinný život. Iba morálne zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia nemôže odčiniť dopad protiprávneho konania žalovaného 1. Právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby. Porušením svojich povinností nedodržaním pravidiel cestnej premávky sa žalovaný 1 dopustil zásahu do rodinného súkromia žalobcov. Trauma žalobkyne v rade 1 je neodstrániteľná, preto je namieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške ako bolo uvedené vyššie. Súd sa nestotožnil s právnou argumentáciou žalovaných, ktorí žiadali, aby súd v konaní zohľadnil, že žalobkyni v rade 1 bolo už žalovaným v rade 2 vyplatená náhrada škody a za bolestné vo výške 8535,90 eur (555 bodov) a za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 9660 eur (600 bodov posttraumatická stresová porucha s úzkostnými stavmi). Predmetné finančné čiastky, ktoré už boli žalobkyni v rade 1 vyplatené sa netýkajú nároku, ktorý si uplatnila v tomto konaní a titulom nemateriálnej ujmy ako pozostalá po manželovi, ktorý zomrel pri dopravnej nehode, ale týkajú sa nárokov žalobkyne v rade 1 ako účastníčky dopravnej nehody, pri ktorej zomrel jej manžel. V prípade žalobcov v rade 2 a v rade 3 súd zohľadnil, že obaja už boli v čase smrti ich otca dospelí, s vlastnými rodinami ako to, že žiaden z nich už nežili v domácnosti s otcom. Obaja žalobcovia v rade 1 a v rade 2 mali k ich otcovi vrúcny vzťah, obom bol ich otec morálnou oporou, boli s otcom v pravidelnom kontakte, keďže všetci žije v blízkosti. Stratili možnosť prežívať s ním pozitívne aj prípadné negatívne stránky života, vzájomnú pomoc a podporu, skutočnosť ktorú ani nie je potrebné osobitne dokazovať. Súd má za to, že u obidvoch je dôvodná suma 7500 eur s ohľadom na vyššie uvedené. Ide o nenávratnú ujmu; trauma zo straty syna je pre rodičov neodstrániteľná. Zásah do ich osobnostných práv spôsobil vinník dopravnej nehody, motorovým vozidlom, ktoré bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného v rade 2. Žalobcovia v rade však v konaní nepreukázali, že by tragická smrť ich manžela a otca zanechala následky fatálneho charakteru, spočívajúce napr. v závažnom a neodstrániteľnom zhoršení ich zdravotného stavu, v preukázateľne negatívnej trvalej duševnej traume a pod.

Pri riešení otázky, kto nesie zodpovednosť za zásah do osobných práv žalobcov podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, resp. kto je pasívne legitimovaný, vzal súd do úvahy, že z hľadiska obsahu a účelu sú zodpovednostným vzťahom vzniknutým v dôsledku zásahu do osobnostných práv najbližšie zodpovednostné vzťahy, na ktoré dopadajú ustanovenia § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. V zodpovednostnom právnom vzťahu na jednej strane vystupuje ten, kto sa dopustil protiprávneho konania a na druhej strane ten, komu týmto protiprávnym konaním vznikla určitá ujma. Totožný je účel oboch inštitútov - zabezpečiť v čo najväčšej miere nahradenie vzniknutej škody. Žalovaný v rade 1 ako vodič motorového vozidla jazdil na vozidle, ktorého prevádzkovateľom bol jeho otec a v dôsledku predmetnej dopravnej nehody došlo k vzniku škody, za ktorú nesie zodpovednosť žalovaný 1 v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka titulom všeobecnej zodpovednosti za škodu. Predpokladmi zodpovednosti v zmysle ust. § 420 ods. 1 OZ sú a) protiprávny úkon - v tomto prípade porušenie pravidiel cestnej premávky, b) spôsobenie škody, c) príčinná súvislosť medzi a) a b) a d) predpokladané zavinenie s možnosťou exkulpácie podľa § 420 ods. 3 OZ. Protiprávny úkon žalovaného 1, spočívajúci v porušení pravidiel cestnej premávky, vznik škody spočívajúci v poškodení zdravia a úmrtí B. D. manžela žalobkyne v rade 1 a otca žalobcov v rade 2 a v rade 3, príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného 1 a vznikom škody ako aj zavinenie žalovaného 1 tak bola dostatočne preukázaná. Súd posúdil zodpovednosť žalobcu 1 predovšetkým v zmysle ustanovenia § 420 ods. 1 Obč. zákonníka titulom všeobecnej zodpovednosti za škodu a to z dôvodu, že v danom prípade bolo vzhľadom na výsledky trestného konania jednoznačne preukázané zavinenie žalovaného 1 vo forme nedbanlivosti.

Pasívna legitimácia žalovaného 2 ktorý je poistiteľom žalovaného 1 (zodpovednostného subjektu) a jeho povinnosť zaplatiť uvedenú náhradu škody spoločne a nerozdielne so žalovanými v rade 1 a v rade 2 vyplýva z ustanovenia § 15 ods. 1 z. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu, a to vo výške (v tom rozsahu) v akom za škodu zodpovedá poistený škodca, pričom predpokladom vzniku povinnosti poistiteľa plniť, je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 cit. zákona, t. j. uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, o. i. škody na zdraví a nákladov pri usmrtení (§ 4 ods. 2 písm. a) cit. zákona).

Súd sa nestotožnil a argumentáciou žalovaného 2, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je krytá a nesúvisí s dojednaným povinným zmluvným poistením a teda neexistuje právny titul, na základe ktorého by mal žalovaný 2 plniť žalobcom nemajetkovú ujmu v peniazoch, preto namietal nedostatok svojej pasívnej legitimácie pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď poukazoval na to, že ako poisťovateľ vozidla je povinný poskytnúť žalobcovi ako poškodenému náhradu škody vzniknutej v dôsledku predmetnej dopravnej nehody v prípade zodpovednosti žalobcov, pričom rozsah tejto náhrady vymedzuje § 4 z. č. 381/2001 Z. z. V zmysle tohto ustanovenia žalovaný 2 nie je povinný za žalovaného 1 poskytnúť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy. Žalovaný 2 nesúhlasil s eurokonformným výkladom pojmov náhrada škody a škoda na zdraví v zmysle ustanovení z. č. 381/2001 Z. z. a teda, že by sa nemajetková ujma mala považovať za súčasť náhrady škody na zdraví. Dôvodil odlišnosťou práva na náhradu škody na zdraví a práva na náhradu nemajetkovej ujmy, keď každé z uvedených práv je samostatným právom ničím nesúvisiacim s druhým z uvedených práv. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy je upravené v § 11 až 17 OZ upravujúcich ochranu osobnosti, právo na náhradu škody na zdraví je upravené v § 420 až 450 OZ. Smernica EÚ je normatívnym aktom, adresovaným členským štátom a nie občanom, jednotlivcom, či orgánom členských štátov, preto je záväzná len pre členské štáty avšak len pokiaľ ide o dosiahnutý výsledok a nie pokiaľ ide o formu či metódy použité členskými štátmi na dosiahnutie určeného výsledku. Jednotlivcom nevznikajú priamo zo smernice žiadne práva či povinnosti, práva a povinnosti im vzniknú len z vnútroštátnych predpisov obsahujúcich implementáciu smernice. Eurokonformný výklad pojmov náhrada škody na zdraví a náhrada nemajetkovej ujmy je podľa žalovaného 2 neprípustným extenzívnym výkladom zákona. Právna úprava povinného zmluvného poistenia neobsahuje žiadnu zmienku o vzťahovaní sa poistenia na nemajetkovú ujmu spôsobenú tretím osobám poisteným. Súdny dvor EÚ podľa neho nevyslovil záver, že v zmysle z. č. 381/2001 Z. z. je poisťovateľ povinný z povinného zmluvného poistenia odškodňovať aj náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej zásahom do osobnostných práv poškodených.

V danom prípade súd dospel k záveru, že zásah do osobnostných práv žalobcov (do jeho práva na súkromný a rodinný život) bol spôsobený pri dopravnej nehode, ktorú zavinil žalovaný 1. Žalovaný 2 bol poisťovateľom jeho zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Súd dospel k záveru, že žalovaný 2 je v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy pasívne vecne legitimovaný podľa § 15 v spojení s § 4 ods. 2 písm. a) z. č. 381/2001 Z. z. Poistený má v zmysle tohto zákonného ustanovenia z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, pričom poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi.

Pre posúdenie otázky pasívnej legitimácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v zákone č. 381/2001 Z. z. Súd je toho, že pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu zákona č. 381/2001 Z. z. (gramatický výklad), resp. vychádzajúci z ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, mohlo by to znamenať značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich finančnému bankrotu. Zároveň by to mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že pri insolventnosti zodpovedného subjektu nebude vymožiteľná. Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia.

Pri výklade a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomínať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie a musí odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod. Rozširujúci výklad pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 je aj ústavne konformný, pretože zmierňuje, resp. odstraňuje disproporciu medzi zákonným úrazovým poistením, t. j. poistením pri pracovných úrazoch, a povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov. Pokiaľ totiž dôjde pri dopravnej nehode k úmrtiu zamestnanca, zakladá § 94 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení pozostalým, ktorými sú manžel alebo manželka a nezaopatrené dieťa, nárok na jednorazové odškodnenie vo výške 730 násobku denného vymeriavacieho základu, najviac však vo výške 46 485,40 EUR (u manžela alebo manželky). Toto odškodnenie, i keď je limitované, nie je nič iné ako náhrada nemajetkovej ujmy poskytovaná z úrazového poistenia. Niet preto rozumného dôvodu, prečo by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých pri usmrtení ich blízkeho pri dopravnej nehode ako zamestnanca mala byť predmetom poistného krytia (aj keď podľa iného zákona), zatiaľ čo v prípadoch, ak by nešlo o zamestnanca, by tomu tak nemalo byť.

Je takmer nemožné vyčísliť hodnotu straty ľudského života v peňažnej forme, preto jedinou možnosťou je v rámci voľnej úvahy súdu a v rámci zohľadnení všetkých rozhodujúcich skutkových okolností, dospieť k primeranej výške náhrady nemajetkovej ujmy. keď rozhodujúcim dôkazným prostriedkom bol samotný žalobný návrh a výsluch žalobcu. Pokiaľ účastníci konania poukazovali na rozhodovaciu prax súdov v obdobných prípadoch, ktorými podporili svoju argumentáciu, súd má za potrebné zdôrazniť, že skutkové okolnosti každého jedného prípadu sa líšia. Čo sa týka otázky primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy a rozhodovacej praxe súdov, súd príkladmo poukazuje napr. na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 185/2011 zo dňa 14.03.2012, v ktorom dovolací súd odmietol dovolanie, čím potvrdil správnosť rozhodnutí súdov nižších stupňov, ktoré poškodenému priznali náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 120.000,- Eur, a to z dôvodu nezákonného trestného stíhania a uloženia trestu odňatia slobody. Preto aj v kontexte takéhoto rozhodnutia nemožno považovať priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výškach priznaných žalobcom po úmrtí manželky a matky za neprimerané. Ďalej súd poukazuje na zákonnú úpravu ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení ku dňu 10. 4. 2012 na výpočet odškodnenia, ak ide o ujmu na zdraví, sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia; 1) náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno zvýšiť. 2) Ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Ak právo na odškodnenie majú viacerí poškodení, rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom. Ak bola poškodenému spôsobená ujma na zdraví znásilnením alebo sexuálnym násilím, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu v sume desaťnásobku minimálnej mzdy. Výška miminálnej mzdy v roku 2012 v zmysle Nariadenia vlády č. 343/2011 Z.z., pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou bola určená vo výške 327,20 eur mesačne (50 x 327,20 = 16 360 eur).

Napokon pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Predmetný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené teraz platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú tak aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje majetkovú škodu aj nemajetkovú škodu (pozri napr. rozsudok Súdneho dvora zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA).

Súčasťou náhrady škody (ujmy) spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy (náhrada nákladov spojených s liečením, náhrada pohrebných nákladov), ale aj nemajetkové ujmy na základe výslovného znenia zákona, akými sú napr. bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 444 OZ), ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysel škody (inej než materiálnej) aj iným ujmám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t. j. ujmám imateriálnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada (odškodnenie). Aj podľa právnej úpravy poistenia občianskoprávnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v smerniciach (smernica rady č.

72/166/EHS, smernica č. 90/232/EHS, smernica č. 2000/26/ES) sú členské štáty povinné prijať všetky primerané opatrenia zabezpečujúce, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potencionálnych obetí nehôd a aby akékoľvek ujmy v oblasti povinného poistného krytia motorových vozidiel nezostali neuhradené. S použitím eurokomformného výkladu pojmov „náhrada škody na zdraví“ v § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 a § 15 ods. 1 z. č. 381/2001 Z. z. a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel, sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným), za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 OZ, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) z. č. 381/2001 Z. z. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 a 3 OZ preto podľa súdu spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti žalovaného 1 za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa citovaného zákona, a preto je aj daná pasívna legitimácia žalovaného 3 na náhradu tejto nemajetkovej ujmy, a to spoločne a nerozdielne so žalovanými v rade 1 a v rade 2. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu vo výške a v rozsahu v akom za škodu zodpovedá poistený škodca.
Podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 24. októbra 2013 (C-22/12) vo veci Haasová, pod pojmom ujma na zdraví sa má rozumieť akákoľvek ujma, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Súdny dvor na základe týchto svojich úvah dospel k záveru, že medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Podľa výroku ktorého článok 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej Smernice Rady č. 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady č. 2005/15/EHS z 11.05.2005 a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať tak, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. V 56. bode rozsudku Súdny dvor konštatoval, že poškodené osoby pri svojom nároku sa opierajú o § 11 Občianskeho zákonníka, teda majú oporu vo vnútroštátnom práve. V 57. bode rozsudku sa uvádza, že tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto paragrafy patria do tej časti českého i slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle týchto zákonníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova. Citovaným rozsudkom Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Súdny dvor súčasne upozornil, že i keď nerozhoduje vnútroštátny spor, vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora, pričom týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom. Identický právny záver prijal Súdny dvor Európskej únie aj v rozsudku vo veci C-277/12 z 24.10.2013, v ktorom sa náhrady nemajetkovej ujmy domáhal maloletý syn, ktorého rodičia zomreli pri dopravnej nehode.

Podľa rozsudku Súdneho dvora vo veci Drozdovs C-277/12, smernica rady 72/166/EHS a smernica rady 84/5/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

Rozsudky Súdneho dvora Európskej únie týkajúce sa prejudiciálnych otázok sú spolu s výkladom alebo posúdením platnosti práva Únie, ktoré sa v ňom nachádzajú, záväzné pre vnútroštátny súd, ktorý podal

prejudiciálnu otázku (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Benedetti, 52/76, 3.2.1977, Zb. s. 163, bod 26), ako aj pre súdy, ktoré budú rozhodovať v tej istej veci (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Milch, Fett a Eierkontor, 29/68, 24.6.1969, Zb. s. 165, bod 2). Súdny dvor výkladom únioového ustanovenia objasňuje zmysel a pôsobnosť vykladaného ustanovenia už od okamihu, kedy toto ustanovenie nadobudlo účinnosť. Súdnym dvorom interpretované ustanovenie musia vnútroštátne súdy aplikovať aj na právne vzťahy, ktoré vznikli alebo boli založené pred vynesením prejudiciálneho rozsudku. Prejudiciálny rozsudok teda nemá konštitutívny, ale len deklaratórny charakter a pôsobí ex tunc (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie vo veciach Kempter, C-2/06, 12.2.2008, Zb. s. I-411, bod 35; Kühne a Heitz, C-453/00, 13.1.2004, Zb. s. I-837, bod 21; Blaizot, 24/86, 2.2.1988, Zb. s. 379, bod 27).

V zmysle citovanej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ktorou je všeobecný súd členského štátu viazaný, je náhrada nemajetkovej ujmy jednou z náhrad krytých povinným zmluvným poistením.

Za stavu, že právo Slovenskej republiky (jeho ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 OZ) umožňuje žalobcovi požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je teda dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy, musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Súd preto neuznal právnu argumentáciu žalovaného 2, že nie je pasívne legitimovaný v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Za stavu, že právo Slovenskej republiky (jeho ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 OZ) umožňuje žalobcovi požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je teda dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia.

Súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (citované z nálezu Ústavného súdu SR č. 2221/07 z 19.03.2008). V materiálnom právnom štáte nejde len o dodržiavanie práva bez ďalšieho, ale predovšetkým o dodržiavanie takých pravidiel správania, ktoré sú v súlade s hodnotami, na ktorých je právny poriadok vybudovaný. Právo je spoločenský normatívny systém, ktorého účelom je rozumné usporiadanie vzťahov medzi členmi spoločnosti. Už z tejto základnej funkcie práva vyplýva, že riešenia, ktoré sa požiadavke rozumného usporiadania vzťahov priečia, sú neprijateľné. Súdu jednoznačne prislúcha, aby sa zaoberal otázkou, či mechanická aplikácia zákona nemôže priniesť absurdné dôsledky a v prípade, že tomu tak je, aby takouto interpretáciou pomocou redukcie "ad absurdum" odmietol a aby zvolil výklad, ktorý bude v súlade so zmyslom a účelom zákona a ktorý bude racionálny a spravodlivý.
Vnútroštátny orgán aplikácie práva sa má vždy usilovať o eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, t. j. výklad v súlade s komunitárnym právom, aby sa tak zabezpečil "reálny účinok" príslušnej smernice bez ohľadu na to, či ustanovenia použité pri výklade majú alebo nemajú priamy účinok. Súd členského štátu môže prostredníctvom eurokonformnej interpretácie vyplniť medzery vnútroštátneho právneho predpisu samotnými ustanoveniami smernice. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na správny výklad pojmov "náhrada škody, škoda na zdraví" súdom prvého stupňa, ktorý vychádzajúc z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie č. C-22/12 zo dňa 24. októbra 2013 správne uzavrel, že v rámci náhrady škody sa odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví.
V predmetnej právnej veci aplikovateľným vnútroštátnym právom sú zákony č. 381/2001 Z.z., Občiansky zákonník, ako aj výklad tzv. „motorových smerníc“ EÚ. Ustanovenia týchto smerníc (a ich jazykové mutácie) považujú za synonymá pojmy „ujma na zdraví“, a „osobná ujma“ (v anglickom preklade „personal injury“), pričom v tejto súvislosti je potrebné vychádzať zo štruktúry a účelu smernice. Uvedené pojmy dopĺňajú pojem „škoda na majetku“ a snažia sa najmä o posilnenie ochrany obetí. Za týchto okolností treba uplatniť extenzívny výklad uvedených pojmov, a teda pod pojem ujma na zdraví zaradiť akúkoľvek ujmu, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity osoby, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Náhrady nemajetkovej ujmy sa pritom okrem obetí škôd môžu domáhať aj ich pozostalí; únijné právo to nevylučuje.

Tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť, že ustanovenia týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy patria do tej časti Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti (§ 11 a nasl.), a ktorá je nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova (§ 415 a nasl.). Zodpovednosť poisteného za spôsobenie dopravnej nehody a usmrtenie ďalších osôb vznikla na základe

dopravnej nehody a má okrem trestnoprávnej aj občianskoprávnu povahu, vplýva aj na poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým po obeti dopravnej nehody.
Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zákonu č. 381/2001 Z.z. je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, mohlo by to znamenať značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich finančnému bankrotu. Zároveň by to mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že pri insolventnosti zodpovedného subjektu nebude vymožiteľná.
Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomínať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie a musí odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod.
Za stavu, že právo Slovenskej republiky (jeho ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 OZ) umožňuje žalobcami požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je teda dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Súd neuznal právnu argumentáciu žalovaného 1 a v rade 2, že nie sú pasívne legitimovaní ohľadom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.
Ujmu vo všeobecnosti možno definovať ako zničenie alebo oslabenie právneho pomeru, a to v neprospech niektorého alebo všetkých subjektov tohto pomeru. K zničeniu právneho pomeru môže prísť aj usmrtením člena rodiny (rodiča, dieťaťa, manžela/manželky) , ktorá skutočnosť spôsobí zničenie rodinnoprávneho pomeru, ku ktorému patria osobnostné práva, rodinné vzťahy, prípadne aj vyživovacia povinnosť (napríklad Luby, Š.: Prevencia a zodpovednosť v občianskom práve. I. zväzok. Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, Bratislava 1958, s. 274, 275, 280, 285-288).

S poukazom na vyššie uvedené preto, podľa názoru súdu, za ujmu na zdraví patrí okrem majetkovo vyjadrenej zložky aj náhrada nemajetkovej ujmy ako forma satisfakcie za spôsobenú ujmu. Logicky preto aj na tento prejednávaný prípad je aplikovateľný postup podľa § 15 a § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. v spojení s § 13 OZ. Pri usmrtení osoby náhrada majetkovej ujmy (škody) v podobe ušlého zárobku, prípadne v úhrade liečebných nákladov, neprichádza do úvahy, pretože dotknutá osoba zomrela. Rovnako neprichádza do úvahy materiálna nemajetková ujma v podobe bolestného alebo SSÚ.

Podľa názoru súdu v prípade usmrtenia osoby majú teda pozostalí právo na náhradu nemateriálnej nemajetkovej ujmy spočívajúcej v trvalých alebo vo veľmi dlho po usmrtení im blízkej osoby trvajúcich útrapách spojených s vedomím jej trvalej straty. Nemateriálna nemajetková ujma sa nedá vyjadriť v peniazoch, preto nemôže ísť o ekvivalentnú náhradu, ale o primeranú satisfakciu poskytovanú vo forme náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 OZ (v spojení s rozsudkami Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-22/12 a C-277/12 citovanými vyššie).

Podľa ustanovenia § 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka v platnom znení, ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

Citované ustanovenie upravuje tzv. pasívnu solidaritu, ktorá je vyjadrená termínom „spoločne a nerozdielne“. Je charakterizovaná viacerými subjektami na dlžníckej strane a ich povinnosťou splniť dlho tomu istému veriteľovi spoločne a nerozdielne. Jej funkcia spočíva vo väčšom zabezpečení pohľadávky veriteľa a uľahčení jej uplatnenia. V zmysle ods. 1 však treba zdôrazniť, že solidarita môže byť založená jednak právnym predpisom, pričom v takomto prípade pasívna solidarita je upravená výslovne a vyplýva zo znenia toho ktorého ustanovenia právne normy. Solidarita môže byť ďalej založená rozhodnutím súdu, dohodou účastníkov alebo povahou plnenia.

Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, nestačí na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom má za následok, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Podľa názoru dovolacieho súdu je v uvedenom zmysle určujúci obsah nároku, a nie predmet jeho ochrany. Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky.

Podľa ustanovenia § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

Súd vychádzal pri rozhodovaní zo skutkového stavu zisteného vykonaným dokazovaním vypočutím účastníkov konania, listinnými dokladmi založenými v spise, pričom prihliadol na ďalší obsah spisového materiálu (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Žalobcovia vo svojom návrhu boli povinní v zmysle ust. § 79 ods. 1 O.s.p. pravdivo opísať rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazy, ktorých sa dovolávajú a ďalej prispieť k dosiahnutiu účelu konania pravdivým a úplným opísaním potrebných skutočností a označením dôkazných prostriedkov v zmysle ust. § 101 ods. 1 O.s.p. Súd teda vec prejednal v intenciách tvrdení uvádzanými žalobcami, ktorými odôvodňovali svoj žalobný návrh. Vykonaným dokazovaním považoval skutkový stav za dostatočne preukázaný na rozhodnutie vo veci samej a zároveň existencia ďalších dôkazov v konaní nevyplynula najavo, a to ani z priebehu konania ani zo samotného návrhov žalobcov. Skutkové zistenia nadobudnuté vykonaným dokazovaním považoval súd za dostatočné pre posúdenie rozhodujúcich skutočností vzťahujúcich sa k meritu, a preto uzavrel, že nebolo potrebné nariaďovať výnimočné ďalšie dokazovanie nad rozsah dôkaznej aktivity účastníkov konania (§ 120 ods. 1,4 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Ďalej musí byť v odvolaní uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že
- sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z.; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.